

Nezlomný boj faráře Hanse Milcha (1. část)

Martin R. Čejka

8. apríla 2026 ✦ *Cirkev História* ✦ CZ, *Konvertiti, Modernizmus, Synodalita*

Žijeme tak dlouho v pokoncilní realitě, že nám občas snad ani nedochází, jaký převrat koncil a následující události představovaly. Dnes mnozí zoufale vyhledávají drobečky tradičního katolického učení a praxe v oficiálních prohlášeních církevních představitelů a nezřídka se snaží sami sebe přesvědčit, že je vše v pořádku. Přinejmenším se tak alespoň tváří. Ačkoliv má být člověk vděčný za každou dobrou maličkost, katolická víra a život nespočívají ve vyzobávání drobků, které tu a tam milostivě ze stolu shodí preláti. Obojí má být zakořeněno v neporušených a neměnných zásadách, které každý věroučný kompromis oslabuje, nemluvě o omylech a vyložených bludech. A právě to mají křesťané právo od svých pastýřů vyžadovat.

Jedním z významných pastýřů v německém světě, který se snažil svému poslání v rozbouřené pokoncilní době dostát, byl P. Johannes (Hans) Phillip Milch. Narodil se 17. března 1924 v hesenském městě Wiesbaden v protestantské rodině. Jeho otec byl právník a matka se angažovala v ženských organizacích Sociálně demokratické strany. Hans ve Wiesbadenu navštěvoval Gutenbergovo gymnázium, kde také maturoval. V roce 1942 byl povolán do armády a poslán na italskou frontu. Po zajetí Američany byl od března 1945 do listopadu 1946 internován v zajateckém táboře ve Francii.

O. Hans Milch

zdroj: snímka obrazovky, youtube.com

Tato doba se pro něj stala okamžikem duchovního zlomu. Jak sám uvedl: „V zajateckém táboře jsem měl dvě věci: hlad a čas.“ Seznámil se tehdy blíže s katolickým náboženstvím, a to především díky P. Franzi Stockovi, který proslul svou pastorační péčí mezi válečnými zajatci ve

Francii a vysloužil si přezdívky „kaplan pekla“ a „archanděl vězení“. Milch se nakonec 17. dubna 1946 obrátil na katolickou víru, čímž šokoval svou rodinu.

Po návratu do Německa se rozhodl stát se knězem. V roce 1947 začal ve Frankfurtu nad Mohanem studovat na jezuitské Teologicko-filozofické vysoké škole sv. Jiřího a vstoupil do tamějšího semináře. 8. března 1953 byl v limburské katedrále vysvěcen na kněze a primici sloužil ve farním kostele Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Wiesbadenu. Postupně sloužil v Lorchu, Rennerodu a v katedrále ve Frankfurtu nad Mohanem. Již tehdy proslul jako výjimečný kazatel. V roce 1962 byl jmenován farářem u sv. Martina v Hattersheimu nad Mohanem v Limburské diecézi. S tímto městem pak zůstal spjat po zbytek celého života.

Německo patřilo mezi země, kde byl pokoncilní vývoj nejbouřlivější a kde byl rozchod s katolickou tradicí a duchem téměř ihned patrný.

Pokoncilní léta byla pro Církev v Německu bouřlivá. Jednou ze zlomových událostí se staly Katolické dny (*Katholikentag*) v Essenu v září 1968. Účastníci, a to včetně řady biskupů a dalších duchovních, drtivou většinou vyjádřili nesouhlas se zněním nedávno zveřejněné encykliky Pavla VI. *Humanae vitae*, především pokud šlo o postoj k antikoncepci. To se pak promítlo i do tzv. Königsteinské deklarace Německé biskupské konference, která v podstatě tvrdila, že mravní nedovolenost antikoncepce není neměnným učením Církvě, a ponechala možnost jejího užívání na rozhodnutí svědomí jednotlivých věřících. V roce 1969 byla svolána Würzburšská synoda, jejímž cílem prý bylo lépe uskutečňovat závěry koncilu do německé církve, ale v mnoha věcech šla ještě dále (např. možnost kázání laiků během bohoslužeb). Synoda se svým závěrečným heslem „Synoda končí ☒synoda začíná“ se stala předzvěstí „synodálnosti“.

P. Milch tehdy zastával prokoncilní postoje. Domníval se, že koncil „představoval snahu najít platformu pro fungování Církvě v těžkých dobách“ a toto jeho úsilí bylo „zkresleno zástupci ďábelské sekularizace“. V roce 1969 se podílel na založení Hnutí pro papeže a Církev (Bewegung für Papst und Kirche), jež na svém vrcholu dosahovalo počtu až sto čtyřiceti pěti tisíc členů. O rok dříve vznikla pod vedením P. Adolfa Kranze v Limburské diecézi pastoračně-teologická pracovní skupina, později přejmenovaná na Sdružení kněží pro koncilní obnovu (Priestergemeinschaft für Konziliare Erneuerung). Sdružení zpočátku zaštiťovalo osmnáct procent duchovenstva Limburské diecéze, včetně P. Milcha. Snažilo se vykládat koncilní dokumenty v konzervativním duchu a často kritizovalo progresivní změny probíhající v Církvi, což vedlo k napětí s vedením diecéze. P. Milch ovšem postupně zjišťoval, že problém spočívá už v koncilu samotném, nikoliv pouze v následném vývoji. Názorové rozdíly mezi sdružením a Hnutím pro papeže a Církev se stále více prohlubovaly, a proto P. Milch v roce 1973 sdružení opustil.

Na změnu jeho postoje mělo nepochybně vliv zavedení nového mešního ritu Pavlem VI. a celková situace v Limburské diecézi. 13. června 1971 došlo v kostele sv. Bonifáce v Hofheimu ke skandálnímu událostem. Místní farář pro mládež P. Herbert Leuninger uspořádal tzv. Mešní festival, jehož se zúčastnilo téměř sedm set mladých lidí. Celebrant měl na sobě pouze oblek a k přijímání byly podávány bagetky z košů. Prostor kostela byl navíc plný beden s limonádou, mladí

jedli klobásy, kouřili, tančili, povídali si, objímali a líbali, to vše za doprovodu rockové hudby. P. Milch patřil k nejhlasitějším kritikům zmíněné akce a otevřeně hovořil o znesvěcení a rouhání. Tehdejší limburský biskup Wilhem Kempf nakonec P. Leuningera odvolal z funkce faráře pro mládež, ale záhy ho jmenoval vedoucím odboru pro migraci, přičemž tento úřad zastával až do roku 1992.

Omšový festival v hofheimerskom kostole sv. Bonifáca, 13. júna 1971; v centre kňaz

(!) Herbert Leuniger

zdroj: wikimedia commons, Christoph Müllerleile

V roce 1972 založil P. Milch antimodernistickou modlitební a kající společenství Spes Unica, které se v roce 1977 sloučilo s částí Hnutí pro papeže a Církev, čímž vznikla organizace Actio Spes Unica. Ta už jasně vystupovala nejen proti pokoncilnímu vývoji, ale stavěla se kriticky i k samotnému koncilu. V roce 1974 navázal P. Milch styky s arcibiskupem Marcelem Lefebvrem. Takové kontakty a názory, které farář z Hattersheimu hlásal, vzbudily nevoli limburského biskupa. Biskup se nejrůznějším způsobem snažil přimět antimodernistického kněze, aby přehodnotil svou kritiku II. vatikánského koncilu. Navrhoval mu duchovní cvičení v benediktinském klášteře nebo mu nabízel, aby si našel funkci, která by odpovídala jeho „konzervativnímu smýšlení“. V bulletinu z 22. července 1979 P. Milch napsal: „Bezpodmínečně podporujeme cestu a slova nejdůstojnějšího arcibiskupa Marcela Lefebvra! V něm a v jeho díle, v kněžích, které vysvětil, vítáme velkou nadějí a příslib dlouho očekávaného průlomu, oázu katolicismu.“

Biskup Kempf odvolal P. Milcha z farnosti a následně ho 18. října 1979 suspendoval. Dovolil ale suspendovanému knězi, aby se svou devadesátiletou, téměř slepou matkou, která se po vzoru syna obrátila na katolickou víru, dále žil na faře, dokud se nenajde nové bydlení.

P. Milch po těchto událostech napsal komentář, ve kterém se obrátil k biskupům se slovy: „Biskup, který přehlíží pravdu, a hlavním zaměstnáním biskupů po téměř dvacet let bylo bohužel přehlížení pravdy a jejího podstatného obsahu, nemůže vyžadovat žádnou vzájemnost, jelikož ze zásady neplní svůj úřad. Píši to se smutkem a láskou. Nesoudím ani neobviňuji. Biskupové jsou obětmi ďábelské okupace a jsou zaslepeni. Modlím se, aby „nevěděli, co činí“, aby jim to vše nebylo přičítáno za hřích.“

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nezlomny-boj-farare-hanse-milcha-1-cast/>